

ศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสินค้า: กรณีศึกษาการค้าระหว่างไทย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร

Sectoral Competitive Capabilities: A Study of International Trades between Thailand,

United States, and United Kingdom

กวีพจน์ สัตตวัฒนนานนท์¹ สารี วรวิสุทธิสารกุล²

Kaveepot Satawatananon¹ Saree Worawisutsarakul²

Received April 11, 2019 Revised June 7, 2019 Accepted June 28, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสินค้านี้ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา และไทยกับสหราชอาณาจักร เพื่อวิเคราะห์ภาพรวมการค้า การส่งออก และการนำเข้า ในช่วงปี พ.ศ. 2556-2560 และใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ในการวิเคราะห์ร่วมกับดัชนีความชำนาญทางการค้า (TSI) เพื่อจัดกลุ่มสินค้าในระดับพิกัด 2 หลัก ที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันโดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้าในระดับต่าง ๆ และสามารถระบุรายการสินค้าที่ไทยมีศักยภาพและรายการสินค้าอ่อนไหวของไทยในตลาดคู่ค้าทั้งสอง ซึ่งทั้ง 2 ประเทศเป็นตลาดการค้าที่สำคัญของไทย และมีบริบทด้านการส่งเสริมให้เกิดการค้าและการลงทุนระหว่างกันให้มากขึ้น กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศคู่ค้าในลำดับต้นของไทยมาโดยตลอด ในขณะที่สหราชอาณาจักรกำลังจะออกจากการเป็นสมาชิกภาพสหภาพยุโรป หรือ Brexit ซึ่งจะเปิดโอกาสให้สหราชอาณาจักรสามารถเจรจาการค้าเสรีระดับทวิภาคีได้อย่างอิสระ

ผลการศึกษาในกรณีไทยกับสหรัฐอเมริกา พบว่า กลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพสูงสุด ได้แก่ เครื่องดื่ม สุราน้ำดื่มสายชู (พิกัด 22) ยางและของทำด้วยยาง (พิกัด 40) ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า (พิกัด 73) และเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ (พิกัด 85) และสำหรับกรณีไทยกับสหราชอาณาจักร พบว่า กลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพสูงสุด ได้แก่ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (พิกัด 39) ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ (พิกัด 44) ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า (พิกัด 73) และเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ (พิกัด 85) ทั้งนี้ หากมีการเจรจา FTA ระหว่างไทยกับ 2 ประเทศคู่ค้านี้ กลุ่มสินค้าที่ไทยมีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบเชิงบวกดังกล่าว ควรได้รับความสำคัญในการพิจารณาเชิงลึกอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดนโยบายส่งเสริมการค้าอย่างเหมาะสม ในขณะที่ภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องเร่งปรับตัวและกำหนดมาตรการรองรับสำหรับกลุ่มสินค้าอ่อนไหวของไทยเช่นกัน

คำสำคัญ: ศักยภาพการแข่งขัน กลุ่มสินค้า ไทย สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร

¹ อาจารย์ประจำ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ kaveepot@swu.ac.th, kaveepot@g.swu.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ saree@swu.ac.th, saree@g.swu.ac.th

Abstract

The study of sectoral competitive capabilities between Thailand and the United States as well as Thailand and the United Kingdom aims to analyze their overall international trades of in 2013-2017. Revealed Comparative Advantage (RCA) and Trade Specialization (TSI) indices are calculated from 2-digit commodity trade statistics to evaluate exports and trade balance capability into a number of competitiveness levels, while the groups of Thailand's sensitive commodity are also identified. The two trading partners are motivationally selected in terms of current significance and potentiality for bilateral free trade agreement (FTA) consideration with Thailand. Specifically, while the United States is always one of the top Thailand's trading partners, the fact that the United Kingdom will leave the EU (so called Brexit) would allow the UK to negotiate trade agreements freely with any country including Thailand.

The findings in the case of Thailand-US perspective show that the sectors Thailand has the most comparative advantages over the US include Beverages, spirits and vinegar (HS 22), Rubber and articles thereof (HS 40), Articles of iron or steel (HS 73), and Electrical and electronic equipment (HS 85). For the case of Thailand-UK sectoral competitive capabilities, Thailand stands out in the sectors with the highest potentials due to competitive edge in contrast to the UK disadvantage position as followings: Plastics and articles thereof (HS 39), Wood and articles of wood, wood charcoal (HS 44), Articles of iron or steel (HS 73), and Electrical and electronic equipment (HS 85). The study suggests that the above-mentioned sectors should receive top priority for further feasibility analysis if the bilateral FTAs between Thailand and these trading partners be initiated, whereas the sensitive sectors should also be rigorously considered to conduct remedy and adjustment measures since these industries could potentially suffer from negative impact from future FTA trades.

Keywords: Competitiveness, Sectoral commodity, Thailand, United States, United Kingdom

บทนำ

ประเทศไทยมีนโยบายในการส่งเสริมการส่งออก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีมูลค่าการส่งออกระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560 โดยเฉลี่ยเท่ากับ 223,302 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 1.27 ของมูลค่าการส่งออกของทุกประเทศในโลก สินค้าส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ รถยนต์และส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ เม็ดพลาสติก และแผงวงจรไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าที่เป็นต่อภาคการผลิต ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ น้ำมันดิบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ และเคมีภัณฑ์ ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าของไทยในช่วงเวลาดังกล่าวโดยเฉลี่ยเท่ากับ 220,291 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 1.25 ของมูลค่าการนำเข้าของทุกประเทศในโลก ในภาพรวมนั้น การค้าระหว่างประเทศของไทยมีทั้งเกินดุลการค้าและขาดดุลการค้า โดยไทยเริ่มกลับมาเกินดุลการค้าในช่วงปี พ.ศ. 2558-2560 คิดเป็นมูลค่า 12,531 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (International Trade Center, 2019; กระทรวงพาณิชย์, 2562)

สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560 โดยเฉลี่ยเท่ากับ 24,325 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 10.89 ของมูลค่าการส่งออกของไทยทั้งหมด และอยู่อันดับที่ 2 ของตลาดส่งออก 5 อันดับแรกของไทย อันได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เขตบริหารพิเศษฮ่องกงของจีน และมาเลเซีย สินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปสหรัฐอเมริกา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป และเครื่องนุ่งห่ม ส่วนไทยนำเข้าจากสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลาดังกล่าวโดยเฉลี่ย มีมูลค่า 14,127 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 6.41 ของมูลค่าการนำเข้าของไทยทั้งหมด ซึ่งสินค้านำเข้าที่สำคัญจากสหรัฐอเมริกา ได้แก่ เครื่องบิน แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ และผลิตภัณฑ์จากพืช ไทยจึงเกินดุลการค้ากับสหรัฐอเมริกามาโดยตลอด โดยมีดุลการค้าเป็นมูลค่าโดยเฉลี่ย 10,198 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเป็นมูลค่าสูงสุดของดุลการค้าของไทยกับประเทศคู่ค้าทั้งหมด ประเทศคู่แข่งของไทยที่สำคัญในตลาดสหรัฐอเมริกา ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เม็กซิโก และแคนาดา ซึ่งในกรณีของสองประเทศหลังนั้น สหรัฐอเมริกามีปริมาณการค้าในสัดส่วนที่สูงเนื่องจากการตั้งเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Area: NAFTA) ส่วนประเทศคู่แข่งของไทยในอาเซียนที่ส่งออกไปตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าของไทย ได้แก่ เวียดนาม และมาเลเซีย (International Trade Center, 2019; กระทรวงพาณิชย์, 2562)

จากข้อมูลการค้าระหว่างประเทศในเดือนมกราคม พ.ศ. 2562 พบว่า สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 1 ของไทย โดยมีอัตราการขยายตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 8.27 เมื่อจำแนกสินค้าตามโครงสร้างการส่งออกของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา พบว่า ร้อยละ 55 เป็นสินค้าลงทุน ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่เชื่อมโยงกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

(FDI) หรืออยู่ในห่วงโซ่คุณค่าการผลิต และร้อยละ 43 เป็นสินค้าศักยภาพ ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ผู้ประกอบการของไทยสามารถส่งออกไปแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกา ส่วนที่เหลือร้อยละ 2 เป็นกลุ่มสินค้าแร่/เชื้อเพลิง และอื่น ๆ สินค้าที่มีอัตราการขยายตัวสูงในกลุ่มสินค้าลงทุน ได้แก่ เครื่องซักผ้า (ร้อยละ 141.65) เครื่องปรับอากาศ (ร้อยละ 82.13) และรถยนต์ (ร้อยละ 34.49) ส่วนสินค้าที่มีอัตราการขยายตัวสูงในกลุ่มสินค้าศักยภาพ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์พลาสติก (ร้อยละ 31.78) ข้าว (ร้อยละ 22.24) และยางพารา (ร้อยละ 17.56) ถึงแม้ว่าสินค้าลงทุนจะมีสัดส่วนการส่งออกสูงกว่าสินค้าศักยภาพ แต่สินค้าศักยภาพมีแนวโน้มของอัตราการขยายตัวที่ดีกว่า โดยในปี พ.ศ. 2562 มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 9.69 (สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงวอชิงตัน, 2562)

สหราชอาณาจักรกำลังเป็นอีกหนึ่งตลาดที่เป็นที่น่าสนใจในการขยายการค้าระหว่างประเทศของไทยหลังจากที่นางเทเรซา เมย์ (Theresa May) นายกรัฐมนตรีของสหราชอาณาจักร ประกาศว่าสหราชอาณาจักรมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้การเจรจาข้อตกลงการถอนตัวออกจากสหภาพยุโรป (Brexit) ประสบผลสำเร็จ และวางเป้าหมายให้สหราชอาณาจักรดำเนินนโยบายการค้าเสรี และเจรจาความตกลงการค้าเพื่อนำไปสู่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับประเทศตลาดใหม่ต่าง ๆ ทั่วโลกหลังจากออกจากการเป็นสมาชิกภาพสหภาพยุโรป ในระหว่างการเข้าร่วมการประชุมผู้นำ G20 (G20 Summit) เมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2559 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน (ทีมข่าว News Report, 2562)

หากพิจารณาการค้าระหว่างไทยกับสหราชอาณาจักรในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560 พบว่า มูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3,890 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 1.74 ของมูลค่าการส่งออกของไทยทั้งหมด และมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 2,725 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 1.24 ของมูลค่าการนำเข้าของไทยทั้งหมด ซึ่งไทยเกินดุลการค้ากับสหราชอาณาจักรตลอดช่วงเวลาดังกล่าว โดยมีดุลการค้าเป็นมูลค่าโดยเฉลี่ย 1,164 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเวลาดังกล่าว สหราชอาณาจักรเป็นประเทศคู่ค้าของไทยอันดับสูงสุด คือ อันดับที่ 18 ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2560 มีอัตราการขยายตัวของการค้าสูงสุด โดยมีมูลค่าการค้ารวม 7,010 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 19.50 แบ่งเป็นมูลค่าการส่งออก 4,081 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 5.98 และมูลค่าการนำเข้า 2,929 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 45.31 สินค้าส่งออกของไทยไปยังสหราชอาณาจักรที่สำคัญ ได้แก่ ไก่แปรรูป รถยนต์ และส่วนประกอบ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ และแผงวงจรไฟฟ้า ส่วนสินค้านำเข้าของไทยจากสหราชอาณาจักรที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องดื่ม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม และเคมีภัณฑ์ ประเทศคู่แข่งของไทยที่สำคัญในตลาดสหราชอาณาจักร คือ เยอรมนี สาธารณรัฐประชาชนจีน สหรัฐอเมริกา และประเทศอื่นในสหภาพยุโรป ส่วนประเทศคู่แข่งของไทยในอาเซียนที่ส่งออกในตลาดสหราชอาณาจักรเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าของไทย คือ เวียดนาม (International Trade Center, 2019; กระทรวงพาณิชย์, 2562)

ทั้งสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรถือเป็นตลาดส่งออกที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย โดยที่ไทยเกินดุลการค้ากับประเทศทั้งสองมาโดยตลอด ปัจจุบันสหรัฐอเมริกาคือตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทย ส่วนสหราชอาณาจักรถือเป็นตลาดหลักในทวีปยุโรปที่ไทยมีศักยภาพ โดยเฉพาะหลังจากนายเลียม ฟอกซ์ (Liam

Fox) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าระหว่างประเทศแห่งสหราชอาณาจักร เดินทางมาเยือนไทยเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2561 เพื่อหารือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยและสหราชอาณาจักรภายหลัง Brexit โดยสหราชอาณาจักรเห็นความสำคัญของไทยในฐานะศูนย์กลางการค้าในภูมิภาคอาเซียน (ทีมข่าว Breaking News, 2561; ทีมข่าวเศรษฐกิจ, 2561) ทั้งนี้ จากข้อมูลของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2562) ไทยยังไม่ได้มีการเจรจาในระดับทวิภาคีเพื่อจัดทำความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา และไทยกับสหราชอาณาจักร การศึกษาครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันของไทยในตลาดสองประเทศนี้ เพื่อค้นหาผลิตภัณฑ์ที่ไทยมีและไม่ได้มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดแต่ละประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาผลกระทบที่มีต่อผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกสินค้าไปยังตลาดทั้งสองประเทศนี้จากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา และไทยกับสหราชอาณาจักร และเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำความตกลงการค้าเสรีในระดับทวิภาคีกับประเทศทั้งสองในอนาคตด้วย

ศักยภาพการแข่งขันทางการค้าของไทย

การศึกษาศักยภาพการแข่งขันของไทยในการส่งออกสินค้าไปตลาดต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์คือ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) โดยศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในอาเซียนในตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย ญามินตา ไชคนันทกิจ และฉวีรัตน์ ทิพรส (2559) ใช้ RCA เป็นเครื่องมือในการวัดระดับความสามารถในการแข่งขันของไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในอาเซียนในการส่งออกผ้าไหมไปยังตลาดสามระดับ คือ ตลาดโลก ตลาดอาเซียน และตลาดสหรัฐอเมริกา หากพิจารณาตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยคือสหรัฐอเมริกา พบว่า ประเทศคู่แข่ง ได้แก่ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดนี้ ส่วนไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดอาเซียนเท่านั้น ในขณะที่ไทยมีความสามารถในการผลิตผ้าไหมที่มีคุณภาพ แต่หากพิจารณาสินค้าที่มีความใกล้เคียงกันในกลุ่มประเทศอาเซียนคือผลไม้เมืองร้อน Rozana, Suntharalingam, and Othman (2017) ศึกษาโดยใช้ RCA และพบว่า ไทยเป็นหนึ่งในประเทศคู่แข่งที่สำคัญของมาเลเซียที่มีศักยภาพในการส่งออกผลไม้เมืองร้อนบางชนิด โดยที่มาเลเซียจะมีสถานะที่ได้เปรียบในตลาดส่งออกผลไม้เมืองร้อนทุกชนิดจากการมีความตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี สำหรับตลาดสหรัฐอเมริกานั้น เคยเป็นตลาดส่งออกปลาทุ่นำกระป๋องที่ไทยครอบครองส่วนแบ่งตลาดได้เป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 40 ซึ่งจากการศึกษาของ Kuldilok, Dawson, and Lingard (2013) พบว่า ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกปลาทุ่นำกระป๋องไปยังตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ญี่ปุ่น และแคนาดา โดยมีค่า RCA สูงและคงที่ตลอดช่วงเวลาของการศึกษา มีเพียงตลาดออสเตรเลียเท่านั้น ที่ไทยสูญเสียความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยมีค่า RCA ลดลงอย่างมาก

หนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย คือ เวียดนาม ไทยเคยเป็นประเทศส่งออกข้าวเป็นอันดับต้น ๆ และตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของไทยคือสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่จากการศึกษาของนิโบล เรืองเต็ม (2557) พบว่า ไทยสูญเสียศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันการส่งออกข้าวให้กับเวียดนาม โดยผลการศึกษาระบุว่า ไทยมีค่า RCA และค่าส่วนแบ่งตลาด (Market Share: MS) ต่ำกว่าของเวียดนาม อย่างไรก็ตาม สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่สำคัญของไทย ซึ่ง Suwannarat (2017) ได้ยืนยันด้วยผลการศึกษาค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงศักยภาพการแข่งขันของสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย 5 ชนิด โดยใช้ค่า RCA และค่าส่วนแบ่งตลาด พบว่า มันสำปะหลังเป็นหนึ่งในสินค้า 5 ชนิดที่ศึกษาที่มีค่า RCA สูงสุด และมีแนวโน้มของศักยภาพในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่หากพิจารณาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังตามพิกัดศุลกากรระบบ Harmonized Code จะแบ่งเป็นผลิตภัณฑ์มันเส้นและมันอัดเม็ด (รหัส 71410) และแป้งมันสำปะหลัง (รหัส 110814) ซึ่ง Hui และชินาพัชร ราชบริรักษ์ (2557) ได้วิเคราะห์ระดับความสามารถในการแข่งขันของไทยในการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งสองรหัส ไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งหลัก คือ เวียดนาม โดยใช้ดัชนี RCA ร่วมกับดัชนีอีก 3 ประเภท คือ ส่วนแบ่งตลาด (Market Share: MS) ดัชนีราคา (Price Index: PI) และความสามารถในการแข่งขันทางการค้า (Trade Competitiveness: TC) และพบว่า ไทยมีค่า RCA สูงกว่าของเวียดนามในการส่งออกผลิตภัณฑ์มันเส้นและมันอัดเม็ด แต่ไทยมีค่า RCA ต่ำกว่าของเวียดนามในการส่งออกแป้งมันสำปะหลัง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาจากค่าดัชนีทั้งสี่ร่วมกันแสดงให้เห็นว่า ไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ในระดับที่สูง หากพิจารณาศักยภาพในการส่งออกสินค้าเกษตรของ ไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งทุกประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียน สุวิมล เลี่ยมมินฟู และวริน โอศถานันต์กุล (2556) ได้ศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศสมาชิกอาเซียนในการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญ 3 ชนิดตามพิกัดศุลกากรระบบ Harmonized Code คือ สินค้าเกษตรรหัส 10 (ธัญพืช) สินค้าเกษตรรหัส 16 (ปลาหรือสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย) และสินค้าเกษตรรหัส 17 (น้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล) ซึ่งผลการศึกษาทำให้เห็นว่า ไทยมีศักยภาพในการส่งออกสินค้าเกษตรทั้ง 3 ชนิด โดยเฉพาะสินค้าเกษตรรหัส 16 และ 17 ที่ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกร่วมกับการมีส่วนแบ่งตลาดสูงสุด

ปัจจัยหนึ่งที่ช่วยเกื้อหนุนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการค้าของไทย คือ การจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีเพื่อลดอุปสรรคทางการค้า ประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวม 10 ประเทศได้ร่วมกันจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) และในปัจจุบันได้พัฒนาเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งมีส่วนช่วยผู้ประกอบการไทยในการเพิ่มศักยภาพในการส่งออกสินค้าอันเนื่องมาจากการลดภาษีและอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกใน AEC จากการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและศักยภาพในการส่งออกผลิตภัณฑ์ผักของไทย 23 ชนิดโดยใช้ค่า RCA นั้น Laosutsan, Shivakoti, and Soni (2017) พบว่า หลังจากการพัฒนาในกลุ่มประเทศอาเซียนไปสู่ AEC ไทยมีความ

ได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในระดับที่สูงมากในการส่งออกผลิตภัณฑ์ผัก ทั้งในรูปแบบสดและแปรรูปไปยังตลาดอาเซียน นอกจากนี้ Cuyvers, Steenkamp, Viviers, Rossouw, and Cameron (2017) ยังชี้ให้เห็นว่า ไทยจะมีโอกาสในการเพิ่มศักยภาพในการส่งออกในตลาดอาเซียน หากมีการขยายความตกลงการค้าเสรี โดยการเพิ่มประเทศนอกกลุ่มอาเซียน เช่น ASEAN+3 ซึ่งเพิ่มอีกสามประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยเฉพาะตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน จะเพิ่มศักยภาพในการส่งออกสินค้าของไทยได้อย่างมาก

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างประเทศต่าง ๆ ในโลกเป็นจำนวนมาก แต่ FTA ที่จัดตั้งขึ้นมานั้นอาจจะไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการสินค้าส่งออกทุกชนิดในประเทศสมาชิก จากการศึกษาของ Jongwanich and Kohpaiboon (2017) ซึ่งวิเคราะห์ผลของการดำเนินการตามข้อตกลงภายใต้ FTA ที่มีต่อผู้ประกอบการส่งออกสินค้าของไทย พบว่ามีเพียงหนึ่งในสามของสินค้าส่งออกของไทยที่เข้าข่ายในการได้รับการลดภาษีหรือขจัดอุปสรรคทางการค้า โดยมีเกณฑ์พิจารณาที่สำคัญ อาทิ ขนาดของภาษีที่ต้องปรับลด และการปฏิบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) ดังนั้น FTA จึงค่อนข้างไม่เปิดโอกาสให้กับผู้ประกอบการที่เริ่มทำการค้าระหว่างประเทศ หรือมีปริมาณการค้าค่อนข้างน้อย นอกจากนั้น กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าจะก่อให้เกิดต้นทุนที่สูงมากสำหรับประเทศสมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานของ Athukorala and Kohpaiboon (2011) ซึ่งศึกษาผลกระทบของการจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement: TAFTA) โดยพบว่า ถึงแม้การค้าระหว่างไทยและออสเตรเลียจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่ TAFTA มีผลบังคับใช้ แต่สินค้าที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากข้อตกลงนี้มีเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น นอกจากนี้ วรรณพงษ์ ดุรงคเวโรจน์ (2560) ซึ่งประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าหลักด้านการส่งออก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น มาเลเซีย และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงของจีน ได้เสนอแนะว่า หากไทยจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าหลักดังกล่าวโดยเน้นการเปิดเสรีในสินค้าที่ไทยมีศักยภาพ จะทำให้ไทยได้ประโยชน์มากกว่าการเปิดเสรีในสินค้าทุกชนิด

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการจัดทำความตกลงการค้าเสรีของไทยข้างต้น ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดทำ FTA เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการค้าของไทย ในขณะที่การศึกษาอีกส่วนหนึ่งพบว่า FTA ไม่ได้ให้ประโยชน์กับผู้ประกอบการส่งออกสินค้าทุกชนิดของไทย ความแตกต่างของผลการศึกษาจากงานวิจัยสองกลุ่มนี้อาจเป็นผลมาจากขอบเขตของการศึกษาที่แตกต่างกัน ทั้งในประเด็นด้านสินค้าและประเทศคู่ค้าที่ไทยจัดทำความตกลงการค้าเสรี ตลอดจนโครงสร้างการลดภาษีและอุปสรรคทางการค้าจากการจัดทำ FTA มีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพในการส่งออกสินค้าของไทยไปยังประเทศที่มี FTA ดังกล่าวโดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้าอื่นที่ไม่ได้ทำ FTA อย่างไรก็ตาม ศักยภาพในการส่งออกสินค้าจะเพิ่มขึ้นได้มากน้อยเพียงใดและครอบคลุมสินค้าได้หลายชนิดหรือไม่ขึ้นอยู่กับขนาดของตลาดส่งออกด้วยเช่นกัน การจัดทำ FTA กับกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการขยายข้อตกลงเป็น ASEAN+6 ซึ่งครอบคลุมประเทศที่อยู่นอกกลุ่มอาเซียนอีก 6 ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย มีโอกาสที่จะการเพิ่มศักยภาพการ

แข่งขันทางการค้าของไทยและครอบคลุมสินค้าได้หลากหลายชนิดมากกว่าการจัดทำ FTA แบบทวิภาคี เช่น ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) ประเด็นดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษานี้ที่ใช้กรณีศึกษาการค้าระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา และไทย-สหราชอาณาจักร เพื่อเปรียบเทียบขนาดของตลาดส่งออกที่แตกต่างกันอาจส่งผลกระทบต่อศักยภาพการแข่งขันทางการค้าของไทย นอกจากนี้ การศึกษานี้จึงมุ่งศึกษาพิกัดสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำ FTA ไทย-สหรัฐอเมริกา และไทย-สหราชอาณาจักร โดยเน้นการเปิดเสรีในสินค้าที่ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และพิจารณาแนวทางตั้งรับสำหรับสินค้าที่ไทยมีความอ่อนไหว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมด้านการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันและย้อนหลังระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560 ในเชิงเปรียบเทียบระหว่างสหรัฐอเมริกากับโลก กลุ่มประเทศอาเซียน และไทย และในกรณีเปรียบเทียบระหว่างสหราชอาณาจักรกับโลก กลุ่มประเทศอาเซียน และไทย
2. เพื่อจัดทำดัชนีเพื่อการเปรียบเทียบศักยภาพการแข่งขันของไทยกับสหรัฐอเมริกา และในกรณีของไทยกับสหราชอาณาจักร รายกลุ่มสินค้าเพื่อระบุรายการสินค้า/สาขาอุตสาหกรรม ที่ไทยมีศักยภาพเชิงเปรียบเทียบและกลุ่มสินค้าที่ไทยมีความอ่อนไหว ในแต่ละกรณีประเทศคู่ค้าที่ทำการศึกษา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดลำดับความสำคัญการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา และระหว่างไทย-สหราชอาณาจักร

วิธีการศึกษา

1. ข้อมูลการค้าระดับภาพรวมและระดับรายกลุ่มสินค้า (Data Source)

แหล่งข้อมูลการค้ารายกลุ่มสินค้า สำหรับการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจาก International Trade Centre ซึ่งประมวลข้อมูลจากฐานข้อมูล UN Comtrade และ UN Trade Statistics, United Nations สำหรับข้อมูลการค้าของทุกประเทศ และข้อมูลจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง United States Census Bureau และฐานข้อมูล Eurostat, European Commission สำหรับข้อมูลการค้าของไทย สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร ตามลำดับ

2. ดัชนีศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสินค้า

แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ในเรื่องความได้เปรียบในเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) บนพื้นฐานหลักการการค้าเสรี (Free trade) ตามทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของ David Ricardo ซึ่งถูกพัฒนาในปี ค.ศ. 1817 และพัฒนาต่อมาโดย Heckscher-Ohlin กำหนดโครงสร้างความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรม โดยส่งเสริมให้ประเทศผลิตสินค้าที่ประเทศดังกล่าวมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ มีความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization)

หรือมีศักยภาพการแข่งขันที่ปรากฏ นำมาสู่ประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ (Gains from Trade) ทั้งประโยชน์จากการค้าเชิงสถิต (Static Gain from Trade) ให้ประเทศที่ค้าขายระหว่างกัน และประโยชน์จากการค้าเชิงพลวัต (Dynamic Gain from Trade) อันเกิดจากการลงทุน การได้รับประโยชน์จากการประหยัดต่อขนาดการผลิต และการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น

การศึกษาความได้เปรียบในเชิงเปรียบเทียบรายกลุ่มสินค้านั้น เครื่องมือที่กลุ่มนักเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศนิยมใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) และดัชนีความชำนาญทางการค้า (Trade Specialization Index: TSI) ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์และการคาดการณ์การสร้างการค้า (Trade creation) หรือการเบี่ยงเบนการค้า (Trade diversion)

ดัชนี RCA เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน สามารถเรียกอีกชื่อหนึ่ง คือ Balassa Index ซึ่งได้รับการพัฒนาโดย Balassa (1965) โดยเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$RCA_{ij} = \frac{X_{ij} / X_{it}}{X_{wj} / X_{wt}}$$

โดยที่ X คือ มูลค่าการส่งออก

i คือ ประเทศที่ต้องการศึกษา

j คือ กลุ่มสินค้าหรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องการศึกษา

w คือ โลก

และ t คือ มูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด

ทั้งนี้ หากค่าดัชนี RCA มากกว่า 1 จะบ่งชี้ว่าประเทศดังกล่าวมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าหรือกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ สู่ตลาดโลก ในทางตรงข้าม หากค่าดัชนี RCA น้อยกว่า 1 จะบ่งชี้ว่า ประเทศดังกล่าวมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าหรือกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ สู่ตลาดโลก นอกจากนี้ ดัชนี RCA ยังสามารถเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดขีดความสามารถในการแข่งขันในเชิงเปรียบเทียบระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้า ซึ่งในกรณีนี้ คือ สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร และทำให้ทราบถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกของแต่ละประเทศในตลาดใดตลาดหนึ่งว่า มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้านิดใดชนิดหนึ่งของประเทศผู้ส่งออกหนึ่งไปยังประเทศคู่ค้า แต่อย่างไรก็ตาม ดัชนี RCA มีข้อจำกัด เนื่องจากการวัดโดยอ้างอิงสถิติการค้าในอดีต และไม่คำนึงถึงด้านการนำเข้าและดุลการค้า จึงเป็นเหตุให้การศึกษาใช้ดัชนี TSI ในการวิเคราะห์ประกอบกัน

ดัชนี TSI เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบด้านดุลการค้าของแต่ละประเทศ โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$TSI_{ij} = \frac{X_{ij} - M_{ij}}{X_{ij} + M_{ij}}$$

โดยที่ X คือ มูลค่าการส่งออก ในขณะที่ M คือ มูลค่าการนำเข้า

i คือ ประเทศที่ต้องการศึกษา

j คือ กลุ่มสินค้าหรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องการศึกษา

ดังนั้น ดัชนี TSI จึงมีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1 ซึ่งดัชนี TSI จะช่วยในการพิจารณาด้านการนำเข้าและดุลการค้าสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องการศึกษา หากค่ามากกว่า 0 จะสะท้อนว่า ประเทศนั้นเป็นผู้ส่งออกสุทธิในกลุ่มสินค้านั้น ๆ ในทางตรงข้าม หากค่ายังใกล้เคียง -1 จะยังสะท้อนว่าประเทศนั้นเป็นผู้นำเข้ากลุ่มสินค้านั้น ๆ มากกว่าส่งออก

การศึกษานี้วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน และความชำนาญทางการค้ารายกลุ่มสินค้าระหว่างไทยและประเทศคู่ค้าที่ต้องการศึกษา 2 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร โดยใช้มูลค่าการส่งออกและการนำเข้ารายกลุ่มสินค้า ตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี (Harmonized System Code: HS Code) ในระดับพิกัด 2 หลัก (2-Digit HS Code) ในปี พ.ศ. 2560 โดยพิจารณาความสามารถในการแข่งขัน จากการเทียบค่าดัชนี RCA ประกอบกับค่าดัชนี TSI ของประเทศไทยและประเทศคู่ค้า ซึ่งค่าที่ได้จะแสดงความสามารถในการแข่งขันการส่งออกของรายกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพมากกว่าแต่ละประเทศคู่ค้าที่ทำการศึกษา ในระดับต่างๆ รวมถึงรายกลุ่มสินค้าที่อ่อนไหวสำหรับไทย โดยเปรียบเทียบกับแต่ละประเทศคู่ค้า เพื่อเฝ้าระวังในเชิงนโยบายสำหรับการกำหนดมาตรการช่วยเหลือเยียวยา หรือปรับตัวสำหรับผู้ประกอบการในกลุ่มสินค้านี้ดังกล่าว หากมีการจัดทำความตกลงทางการค้าเสรี (FTA) ระดับทวิภาคี กับประเทศคู่ค้าดังกล่าว

เมื่อคำนวณค่าดัชนี RCA และ ดัชนี TSI ในระดับรายกลุ่มสินค้าของไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้าแล้ว จะสามารถระบุกลุ่มสินค้า ทั้งที่ไทยมีศักยภาพ และไทยขาดศักยภาพในตลาดของประเทศคู่ค้าในแต่ละระดับ รวมทั้งสิ้น 9 กลุ่ม อาทิ ในกลุ่มที่ [1] จะเป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดของประเทศคู่ค้ามากที่สุด กล่าวคือ กลุ่มสินค้าที่อยู่ในกลุ่มที่ [1] จะมีคุณสมบัติ 3 ประการ ประกอบด้วย 1) เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{ij} > 1$) 2) เป็นกลุ่มสินค้าที่ประเทศคู่ค้าขาดศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{ip} < 1$)³ และ 3) เป็นกลุ่มสินค้าที่ประเทศคู่ค้านำเข้าสุทธิ ($TSI_{ip} < 0$)⁴ สำหรับกลุ่มที่ [2] จะเป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดของประเทศคู่ค้าในระดับรองลงมา กล่าวคือ กลุ่มสินค้าที่อยู่ในกลุ่มที่ [2] จะมีคุณสมบัติ 3 ประการ ประกอบด้วย 1) เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน

³ RCA_{ip} หมายถึง ดัชนี RCA ของประเทศคู่ค้า (Trading partner) ของไทย สำหรับการศึกษา

⁴ TSI_{ip} หมายถึง ดัชนี TSI ของประเทศคู่ค้า (Trading partner) ของไทย สำหรับการศึกษา

แข่งขัน ($RCA_{th} > 1$) 2) เป็นกลุ่มสินค้าที่ประเทศคู่ค้ามีศักยภาพการแข่งขัน แต่ไทยแข่งขันได้ดีกว่า ($RCA_{ip} > 1$ และ $RCA_{th} > RCA_{ip}$) และ 3) เป็นกลุ่มสินค้าที่ประเทศคู่ค้านำเข้าสุทธิ ($TSI_{ip} < 0$) นอกจากนี้ สามารถระบุกลุ่มสินค้าอ่อนไหวสำหรับไทยในตลาดประเทศคู่ค้า นั่นคือ สินค้าในกลุ่มที่ [9] ซึ่งมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ 1) เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{th} < 1$) 2) เป็นกลุ่มสินค้าที่ประเทศคู่ค้ามีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{ip} > 1$) และ 3) เป็นกลุ่มสินค้าที่ประเทศคู่ค้าดังกล่าวเป็นผู้ส่งออกสุทธิ ($TSI_{ip} > 0$) เป็นต้น นอกจากนี้ การศึกษานี้จะให้ความสำคัญกับรายการพิกัดสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ กล่าวคือ มีสัดส่วนการส่งออกหรือการนำเข้ามากกว่าร้อยละ 1 ของการส่งออกหรือการนำเข้าของประเทศคู่ค้า

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสำหรับการวิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสินค้า แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) กรณีศึกษาการค้าระหว่างไทย และสหรัฐอเมริกา และ 2) กรณีศึกษาการค้าระหว่างไทย และสหราชอาณาจักร

การประเมินศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสินค้า กรณีศึกษาการค้าระหว่างไทย และสหรัฐอเมริกา โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบดัชนี RCA และ ดัชนี TSI ของไทย และสหรัฐอเมริกา สามารถจำแนกกลุ่มสินค้าได้เป็น 9 กลุ่มตามระดับความสามารถในการแข่งขัน แสดงใน Table 1 ดังนี้

กลุ่มที่ [1] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดสหรัฐอเมริกามากที่สุด กล่าวคือ ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีศักยภาพ ($RCA_{th} > 1$ และ $RCA_{us} < 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกานำเข้าสุทธิ ($TSI_{us} < 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ กล่าวคือ มีสัดส่วนการส่งออกหรือการนำเข้าของสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 1 จากมูลค่าการส่งออกหรือนำเข้าโดยรวมของสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2560 ได้แก่ เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (พิกัด 22) ยางและของทำด้วยยาง (พิกัด 40) ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า (พิกัด 73) และเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ (พิกัด 85) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ กล่าวคือ มีสัดส่วนการส่งออกหรือการนำเข้าของสหรัฐอเมริกาน้อยกว่าร้อยละ 1 จากมูลค่าการส่งออกหรือนำเข้าโดยรวมของสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2560 ได้แก่ พิกัด 03 07 11 16 17 19 20 25 43 44 54 58 69 และ 80

กลุ่มที่ [2] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดสหรัฐอเมริการองลงมา กล่าวคือ ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีศักยภาพการแข่งขันเช่นกัน ($RCA_{th} > 1$ และ $RCA_{us} > 1$) แต่ไทยแข่งขันได้ดีกว่า ($RCA_{th} > RCA_{us}$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกานำเข้าสุทธิ ($TSI_{us} < 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร และอื่น ๆ (พิกัด 84) และ ยานบก นอกจากรถที่เดินบนรางรถไฟหรือรางรถรางฯ (พิกัด 87) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 8

กลุ่มที่ [3] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันดีกว่าสหรัฐอเมริกา ($RCA_{TH} > 1$ และ $RCA_{TH} > RCA_{US}$) แต่เป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกาส่งออกสุทธิ ($TSI_{US} > 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ ัญพืช (พิกัด 10) พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (พิกัด 39) และ ไข่มุก รัตนชาติ โลหะมีค่า และ เหรียญกษาปณ์ (พิกัด 71) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 21 23 35 41 55 และ 56

กลุ่มที่ [4] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{TH} > 1$) ในขณะที่สหรัฐอเมริกามี ศักยภาพการแข่งขันเช่นกัน ($RCA_{US} > 1$) แต่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันด้อยกว่าสหรัฐอเมริกา ($RCA_{TH} < RCA_{US}$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกานำเข้าสุทธิ ($TSI_{US} < 0$) จากผลการศึกษา ไม่ปรากฏ กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญในกลุ่มนี้ ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 33

กลุ่มที่ [5] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{TH} > 1$) ในขณะที่สหรัฐอเมริกามี ศักยภาพการแข่งขันเช่นกัน ($RCA_{US} > 1$) แต่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันด้อยกว่าสหรัฐอเมริกา ($RCA_{TH} < RCA_{US}$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกาส่งออกสุทธิ ($TSI_{US} > 0$) จากผลการศึกษา ไม่ปรากฏ กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าทั้งที่มีนัยสำคัญและไม่มีนัยสำคัญ ในกลุ่มนี้

กลุ่มที่ [6] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขันเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา ($RCA_{TH} < 1$ และ $RCA_{US} < 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกานำเข้าสุทธิ ($TSI_{US} < 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น (พิกัด 27) ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม (พิกัด 30) เครื่องแต่ง กายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (พิกัด 61) เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ ประกอบกับเครื่องแต่งกายที่ไม่ได้ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (พิกัด 62) รองเท้า สนับแข้งและของที่คล้ายกัน และ ส่วนประกอบ (พิกัด 64) เหล็กและเหล็กกล้า (พิกัด 72) เพอร์นิเจอร์ เครื่องปรับอากาศ เครื่องหมายหรือแผ่นป้ายที่มี แสงสว่าง และอาคารสำเร็จรูป (พิกัด 94) และ ของเล่น ของเล่นเกม และของใช้ที่จำเป็นในการเล่นกีฬา (พิกัด 95) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 01 06 09 13 14 15 18 31 42 45 46 50 51 53 57 60 63 65 66 67 68 70 74 76 78 79 82 83 89 91 และ 96

กลุ่มที่ [7] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขันเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา ($RCA_{TH} < 1$ และ $RCA_{US} < 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกาส่งออกสุทธิ ($TSI_{US} > 0$) จากผลการศึกษา ไม่ปรากฏกลุ่ม สินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญในกลุ่มนี้ ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ คือ พิกัด 04 24 26 และ 86

กลุ่มที่ [8] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{TH} < 1$) ในขณะที่สหรัฐอเมริกามี ศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{US} > 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกานำเข้าสุทธิ ($TSI_{US} < 0$) กลุ่มสินค้าที่

มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ (พิกัด 29) กระดาษและกระดาษแข็ง ของทำด้วยเยื่อกระดาษ กระดาษ หรือกระดาษแข็ง (พิกัด 48) อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายภาพ ทางเทคนิค การตรวจสอบ การแพทย์ และอื่น ๆ (พิกัด 90) และ รายการอื่น ๆ (พิกัด 99) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 36 49 59 75 และ 92

กลุ่มที่ [9] เป็นกลุ่มสินค้าอ่อนไหวสำหรับไทยโดยเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{TH} < 1$) ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{US} > 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกาส่งออกสุทธิ ($TSI_{US} > 0$) เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (พิกัด 02) เมล็ดพืชและผลไม้ที่มีน้ำมัน เมล็ดธัญพืช เมล็ดพืชและผลไม้เบ็ดเตล็ด (พิกัด 12) เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (พิกัด 38) และ อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบของยานดังกล่าว (พิกัด 88) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 05 28 32 34 37 47 52 81 93 และ 97

Table 1: Sectoral Competitiveness of Thailand and the United States

Comparative Advantage	Trade Specialization	
	Sectors the US had negative trade balance ($TSI_{US} < 0$)	Sectors the US had positive trade balance ($TSI_{US} > 0$)
Sectors that Thailand had comparative advantage but the US had comparative disadvantage ($RCA_{TH} > 1$ and $RCA_{US} < 1$)	[1] Thailand's most competitive sectors in the US market: HS 22 40 73 and 85 (HS 03 07 11 16 17 19 20 25 43 44 54 58 69 and 80)	[3] HS 10 39 and 71 (HS 21 23 35 41 55 and 56)
Sectors that Thailand had comparative advantages higher than the US's ($RCA_{TH} > 1$ and $RCA_{US} > 1$ and $RCA_{TH} > RCA_{US}$)	[2] Thailand's competitive sectors in the US market: HS 84 and 87 (HS 8)	
Sectors that Thailand had comparative advantages but less so than the US's ($RCA_{TH} > 1$ and $RCA_{US} > 1$ and $RCA_{TH} < RCA_{US}$)	[4] N/A (HS 33)	[5] N/A

Comparative Advantage	Trade Specialization	
	Sectors the US had negative trade balance ($TSI_{US} < 0$)	Sectors the US had positive trade balance ($TSI_{US} > 0$)
Sectors that both Thailand and the US had comparative disadvantages ($RCA_{TH} < 1$ and $RCA_{US} < 1$)	[6] HS 27 30 61 62 64 72 94 and 95 (HS 01 06 09 13 14 15 18 31 42 45 46 50 51 53 57 60 63 65 66 67 68 70 74 76 78 79 82 83 89 91 and 96)	[7] N/A (HS 04 24 26 and 86)
Sectors that Thailand had comparative disadvantages but the US had comparative advantages ($RCA_{TH} < 1$ and $RCA_{US} > 1$)	[8] HS 29 48 90 and 99 (HS36 49 59 75 and 92)	[9] Thailand's sensitive sectors as the US trading partner: HS 02 12 38 and 88 (HS 05 28 32 34 37 47 52 81 93 and 97)

Note: HS codes in the parentheses are sectors that trade volume lacks significance. (The share of the US's total exports and imports to the world is less than 1 percent)

การประเมินศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสินค้า กรณีศึกษาการค้าระหว่างไทยและสหราชอาณาจักร โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบดัชนี RCA และ ดัชนี TSI ของไทย และสหราชอาณาจักร สามารถจำแนกกลุ่มสินค้าได้เป็น 9 กลุ่ม ตามระดับความสามารถในการแข่งขัน แสดงใน Table 2 ดังนี้

กลุ่มที่ [1] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดสหราชอาณาจักรมากที่สุด กล่าวคือ ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ในขณะที่สหราชอาณาจักรขาดศักยภาพ ($RCA_{TH} > 1$ และ $RCA_{UK} < 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรนำเข้าสุทธิ ($TSI_{UK} < 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ กล่าวคือ มีสัดส่วนการส่งออกหรือการนำเข้าของสหราชอาณาจักรมากกว่าร้อยละ 1 จากมูลค่าการส่งออกหรือนำเข้าโดยรวมของสหราชอาณาจักร ในปี พ.ศ. 2560 ได้แก่ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (พิกัด 39) ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ (พิกัด 44) ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า (พิกัด 73) และเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ (พิกัด 85) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ กล่าวคือ มีสัดส่วนการส่งออกหรือการนำเข้าของสหราชอาณาจักรน้อยกว่าร้อยละ 1 จากมูลค่าการส่งออกหรือนำเข้าโดยรวมของสหราชอาณาจักร ในปี พ.ศ. 2560 ได้แก่ พิกัด 03 07 08 10 16 17 20 23 25 35 40 43 54 55 56 58 69 และ 80

กลุ่มที่ [2] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดสหราชอาณาจักรรองลงมา กล่าวคือ ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ในขณะที่สหราชอาณาจักรมีศักยภาพการแข่งขันเช่นกัน ($RCA_{TH} > 1$ และ $RCA_{UK} > 1$) แต่ไทยแข่งขันได้ดีกว่า ($RCA_{TH} > RCA_{UK}$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรนำเข้าสุทธิ ($TSI_{UK} < 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร และอื่น ๆ (พิกัด 84) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 19 และ 21

กลุ่มที่ [3] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันดีกว่าสหราชอาณาจักร ($RCA_{TH} > 1$ และ $RCA_{TH} > RCA_{UK}$) แต่เป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรส่งออกสุทธิ ($TSI_{UK} > 0$) จากผลการศึกษา ไม่ปรากฏกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญในกลุ่มนี้ ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 11 และ 41

กลุ่มที่ [4] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{TH} > 1$) ในขณะที่สหราชอาณาจักรมีศักยภาพการแข่งขันเช่นกัน ($RCA_{UK} > 1$) แต่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันด้อยกว่าสหราชอาณาจักร ($RCA_{TH} < RCA_{UK}$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรนำเข้าสุทธิ ($TSI_{UK} < 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เอสเซนเชียลออยล์ เครื่องหอม เครื่องสำอาง หรือสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทินร่างกาย (พิกัด 33) ไข่มุก รัตนชาติ โลหะมีค่า และเหรียญกษาปณ์ (พิกัด 71) และ ยานบกนอกจากรถที่เดินบนรางรถไฟหรือรางรถราง (พิกัด 87) อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญในกลุ่มนี้

กลุ่มที่ [5] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{TH} > 1$) ในขณะที่สหราชอาณาจักรมีศักยภาพการแข่งขันเช่นกัน ($RCA_{UK} > 1$) แต่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันด้อยกว่าสหราชอาณาจักร ($RCA_{TH} < RCA_{UK}$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรส่งออกสุทธิ ($TSI_{UK} > 0$) จากผลการศึกษา ไม่ปรากฏกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญในกลุ่มนี้ ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 22

กลุ่มที่ [6] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขันเช่นเดียวกับสหราชอาณาจักร ($RCA_{TH} < 1$ และ $RCA_{UK} < 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรนำเข้าสุทธิ ($TSI_{UK} < 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น (พิกัด 27) กระดาษและกระดาษแข็ง ของทำด้วยเยื่อกระดาษ กระดาษ หรือกระดาษแข็ง (พิกัด 48) เครื่องแต่งกายและของที่ประกอบกับเครื่องแต่งกายถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (พิกัด 61) เครื่องแต่งกายและของที่ประกอบกับเครื่องแต่งกายที่ไม่ได้ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (พิกัด 62) และ เพอร์นิเจอร์ เครื่องประติบัติคอมพิวเตอร์ เครื่องหมายหรือแผ่นป้ายที่มีแสงสว่าง และอาคารสำเร็จรูป (พิกัด 94) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 02 04 05 06 09 12 13 14 15 18 24 26 28 31 36 37 42 45 46 50 52 53 57 60 63 65 66 67 68 70 74 76 79 82 83 86 89 91 92 95 และ 96

กลุ่มที่ [7] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขันเช่นเดียวกับสหราชอาณาจักร ($RCA_{TH} < 1$ และ $RCA_{UK} < 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรส่งออกสุทธิ ($TSI_{UK} > 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เหล็กและเหล็กกล้า (พิกัด 72) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 47 59 และ 93

กลุ่มที่ [8] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{TH} < 1$) ในขณะที่สหราชอาณาจักรมีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{UK} > 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรนำเข้าสุทธิ ($TSI_{UK} < 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม (พิกัด 30) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 34 และ 81

กลุ่มที่ [9] เป็นกลุ่มสินค้าอ่อนไหวสำหรับไทยโดยเปรียบเทียบกับสหราชอาณาจักร กล่าวคือ เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยขาดศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{TH} < 1$) ในขณะที่สหราชอาณาจักรมีศักยภาพการแข่งขัน ($RCA_{UK} > 1$) รวมทั้งเป็นกลุ่มสินค้าที่สหราชอาณาจักรส่งออกสุทธิ ($TSI_{UK} > 0$) กลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ (พิกัด 29) เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (พิกัด 38) อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบของยานดังกล่าว (พิกัด 88) อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ (พิกัด 90) ศิลปกรรม ของที่นักสะสมรวบรวม และโบราณวัตถุ (พิกัด 97) และรายการอื่น ๆ (พิกัด 99) ส่วนกลุ่มสินค้าที่มูลค่าการค้าไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ พิกัด 01 32 49 51 75 และ 78

Table 2: Sectoral Competitiveness of Thailand and the United Kingdom

Comparative Advantage	Trade Specialization	
	Sectors the UK had negative trade balance ($TSI_{UK} < 0$)	Sectors the UK had positive trade balance ($TSI_{UK} > 0$)
Sectors that Thailand had comparative advantage but the UK had comparative disadvantage ($RCA_{TH} > 1$ and $RCA_{UK} < 1$)	[1] Thailand's most competitive sectors in the UK market: HS 39 44 73 and 85 (HS 03 07 08 10 16 17 20 23 25 35 40 43 54 55 56 58 69 and 80)	[3] N/A (HS 11 and 41)
Sectors that Thailand had comparative advantages higher than the UK's ($RCA_{TH} > 1$ and $RCA_{UK} > 1$ and $RCA_{TH} > RCA_{UK}$)	[2] Thailand's competitive sectors in the UK market: HS 84 (HS 19 and 21)	

Comparative Advantage	Trade Specialization	
	Sectors the UK had negative trade balance ($TSI_{UK} < 0$)	Sectors the UK had positive trade balance ($TSI_{UK} > 0$)
Sectors that Thailand had comparative advantages but less so than the UK's ($RCA_{TH} > 1$ and $RCA_{UK} > 1$ and $RCA_{TH} < RCA_{UK}$)	[4] HS 33 71 and 87 (N/A)	[5] N/A (HS 22)
Sectors that both Thailand and the UK had comparative disadvantages ($RCA_{TH} < 1$ and $RCA_{UK} < 1$)	[6] HS 27 48 61 62 64 and 94 (HS 02 04 05 06 09 12 13 14 15 18 24 26 28 31 36 37 42 45 46 50 52 53 57 60 63 65 66 67 68 70 74 76 79 82 83 86 89 91 92 95 and 96)	[7] HS 72 (HS 47 59 and 93)
Sectors that Thailand had comparative disadvantages but the UK had comparative advantages ($RCA_{TH} < 1$ and $RCA_{UK} > 1$)	[8] HS 30 (HS 34 and 81)	[9] Thailand's sensitive sectors as the UK trading partner: HS 29 38 88 90 97 and 99 (HS 01 32 49 51 75 and 78)

Note: HS codes in the parentheses are sectors that trade volume lacks significance. (The share of the UK's total exports and imports to the world is less than 1 percent)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันรายกลุ่มสินค้า กรณีศึกษาการค้าระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา กำหนดให้รายการพิกัตสินค้าในกลุ่มที่ [1] และ [2] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดสหรัฐอเมริกา เนื่องจากไทยแข่งขันได้ดีในตลาดโลก และมีขีดความสามารถเหนือสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศผู้ขาดดุลการค้าในรายการพิกัตดังกล่าว โดยกลุ่มสินค้าซึ่งมูลค่ามีนัยสำคัญที่ไทยมีศักยภาพสูงสุด ได้แก่ เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู (พิกัต 22) ยางและของทำด้วยยาง (พิกัต 40) ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า (พิกัต 73) และเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ (พิกัต 85) ส่วนกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกา รองลงมา ซึ่งมีมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร และอื่น ๆ (พิกัต 84) และ ยานบกนอกจากรถที่เดินบนรางรถไฟ หรือรางรถรางฯ (พิกัต 87) ดังนั้น หากภาครัฐมีการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทยกับ

สหรัฐอเมริกา กลุ่มสินค้าดังกล่าวควรได้รับการพิจารณาในลำดับต้นๆ เนื่องจากมีแนวโน้มที่ไทยจะได้รับผลกระทบเชิงบวกหากมีการจัดทำ Thailand-US FTA เพื่อการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลกระทบอย่างรอบด้านในรายละเอียดเชิงลึกในระดับพิศัยย่อย และกำหนดนโยบายส่งเสริมการค้าที่เหมาะสมในเชิงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ต่อไป

ในทางตรงข้าม รายการพิศัยสินค้าในกลุ่มที่ [9] ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่มีความอ่อนไหวสำหรับไทยโดยเปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกา เนื่องจากไทยขาดขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลก ในขณะที่สหรัฐอเมริกาสามารถแข่งขันได้ดีในตลาดโลก และเป็นประเทศผู้เกินดุลการค้าในรายการพิศัยดังกล่าว โดยกลุ่มสินค้าอ่อนไหวซึ่งมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ (พิศัย 02) เมล็ดพืชและผลไม้ที่มีน้ำมัน เมล็ดธัญพืช เมล็ดพืชและผลไม้เบ็ดเตล็ด (พิศัย 12) เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (พิศัย 38) และ อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบของยานดังกล่าว (พิศัย 88) ดังนั้น หากภาครัฐมีการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา กลุ่มสินค้าดังกล่าวควรได้รับการพิจารณาถึงผลกระทบเชิงลบอย่างรอบด้านในรายละเอียดเชิงลึกในพิศัยย่อยต่อไป เนื่องจากไทยมีแนวโน้มต้องเป็นฝ่ายตั้งรับการเข้ามาเจาะตลาดเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้า ภาครัฐและเอกชนจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบและมาตรการเยียวยาที่เหมาะสม ตลอดจนการกำหนดกลยุทธ์และท่าทีในการเจรจาให้ประวิงเวลาการเปิดเสรีในรายการดังกล่าวออกไป อาทิ การพิจารณา กำหนดให้พิศัยย่อยดังกล่าวอยู่ในกลุ่มสินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track) หรือรายการสินค้าไม่ผูกพันภาษี (Exclusion List) เป็นต้น

สำหรับการวิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันรายการกลุ่มสินค้า กรณีศึกษาการค้าระหว่างไทยและสหราชอาณาจักร กำหนดให้รายการพิศัยสินค้าในกลุ่มที่ [1] และ [2] เป็นกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในตลาดสหราชอาณาจักร เนื่องจากไทยแข่งขันได้ดีในตลาดโลก และมีขีดความสามารถเหนือสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศผู้ขาดดุลการค้าในรายการพิศัยดังกล่าว โดยกลุ่มสินค้าซึ่งมูลค่ามีนัยสำคัญที่ไทยมีศักยภาพสูงสุด ได้แก่ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก (พิศัย 39) ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้ (พิศัย 44) ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า (พิศัย 73) และเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ (พิศัย 85) ส่วนกลุ่มสินค้าที่ไทยมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดสหราชอาณาจักรรองลงมา ซึ่งมีมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร และอื่นๆ (พิศัย 84) ดังนั้น หากภาครัฐมีการเจรจาจัดทำ FTA ระหว่างไทยกับสหราชอาณาจักร กลุ่มสินค้าดังกล่าวควรได้รับการพิจารณาในลำดับต้น ๆ เนื่องจากมีแนวโน้มที่ไทยจะได้รับผลกระทบเชิงบวกหากมีการจัดทำ Thailand-UK FTA เพื่อการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลกระทบอย่างรอบด้านในรายละเอียดเชิงลึกในระดับพิศัยย่อย และกำหนดนโยบายส่งเสริมการค้าที่เหมาะสมในเชิงห่วงโซ่มูลค่าต่อไป

รายการพิศัยสินค้าในกลุ่มที่ [9] ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่มีความอ่อนไหวสำหรับไทยโดยเปรียบเทียบกับสหราชอาณาจักร เนื่องจากไทยขาดขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลก ในขณะที่สหราชอาณาจักรสามารถแข่งขันได้ดีในตลาดโลก และเป็นประเทศผู้เกินดุลการค้าในรายการพิศัยดังกล่าว โดยกลุ่มสินค้าอ่อนไหวซึ่งมูลค่าการค้ามีนัยสำคัญ ได้แก่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ (พิศัย 29) เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (พิศัย 38) อากาศยาน ยานอวกาศ

และส่วนประกอบของยานดังกล่าว (พิกัด 88) อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ (พิกัด 90) ศิลปกรรม ของที่นักสะสมรวบรวม และโบราณวัตถุ (พิกัด 97) และรายการอื่น ๆ (พิกัด 99) ดังนั้น หากภาครัฐมีการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี ระหว่างไทยกับสหราชอาณาจักร กลุ่มสินค้าดังกล่าว ควรได้รับการพิจารณาศึกษาถึงผลกระทบเชิงลบอย่างรอบด้านในรายละเอียดเชิงลึกในระดับพิกัดย่อย เพื่อศึกษาแนวทางการตั้งรับผลกระทบในเชิงลบของการเปิดเสรีทางการค้าดังกล่าวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2562). *เวทีการเจรจา FTAs*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2562, จาก <http://www.dtn.go.th/index.php/forum/ftas.html>
- กระทรวงพาณิชย์. (2562). *สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย*. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2562, จาก <http://tradereport.moc.go.th/Tradethai.aspx?chk=0>
- ญามินดา โชคนันทกิจ และธิวัตร ทิพรส. (2559). ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของอุตสาหกรรมผ้าไหมไทยกับคู่แข่งในในกลุ่มอาเซียน. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 30(93), 222-234.
- ทีมข่าว Breaking News. (2561, 4 เมษายน). ไทย-สหราชอาณาจักรหารือความสัมพันธ์ทางการค้า. *Independent News Network*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562, จาก https://www.innnews.co.th/breaking-news/news_53402/
- ทีมข่าว News Report. (2562, 15 มีนาคม). สหราชอาณาจักรวางเป้าหมายผู้นำของโลกในด้านการค้าเสรี. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงลอนดอน (*Office of Commercial Affairs, Royal Thai Embassy, London*). สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562, จาก <http://www.thaitradelondon.com/สหราชอาณาจักรวางเป้าหมาย/>
- ทีมข่าวโลกธุรกิจ. (2561, 11 พฤษภาคม). ไทยกลุ่มอังกฤษลงทุน EEC - เปิดเขตการค้า FTA. *แนวหน้า*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562, จาก <https://www.naewna.com/business/338090>
- ทีมข่าวเศรษฐกิจ. (2561, 10 เมษายน). พาณิชย์เผยผลการหารือรัฐมนตรีการค้าไทย-สหราชอาณาจักร ให้ความสำคัญการค้าต้องราบรื่นหลัง UK ออกจาก EU. *RYT9*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562, จาก <https://www.ryt9.com/s/beco/2810721>
- นิโบล เรื่องเต็ม. (2557). ศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดจีน. *วารสารวิเทศศึกษา*, 4(2), 57-78.
- วรรณพงษ์ ดุรงคเวโรจน์. (2560). ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีของไทยกับคู่ค้าหลักด้านการส่งออกในสินค้าศักยภาพ. *MFU Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences*, 6(2), 82-108.
- สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงวอชิงตัน (*Office of Commercial Affairs, Royal Thai Embassy, Washington D.C.*). (2562.). *รายงานวิเคราะห์การค้าไทย-สหรัฐ มกราคม 2562*.
- สุพิมพ์ เลี่ยมมินฟูล และสริน โสภณันต์กุล. (2556). การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศสมาชิกอาเซียน. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 17(2), 54-70.
- Athukorala, P., and Kohpaiboon, A. (2011). Australian-Thai trade: Has the free trade agreement made a difference?. *Australian Economic Review*, 44(4), 457-467.

- Cuyvers, L., Steenkamp, E., Viviers, W., Rossouw, R., & Cameron, M. (2017). Identifying Thailand's high-potential export opportunities in ASEAN. *Journal of International Trade Law and Policy*, 16(1), 2-33.
- Hui, T., และชินาพัชร ราชบริรักษ์. (2557). ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 6(2), 181-198.
- International Trade Center. (2019). *TRADE MAP*. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2562, จาก <https://www.trademap.org/Index.aspx>
- Jongwanich, J., and Kohpaiboon, A. (2017). Exporter responses to FTA tariff preferences: Evidence from Thailand. *Asian-Pacific Economic Literature*, 31(1), 21-38.
- Kuldilok, K., Dawson, P. J., and Lingard, J. (2013). The export competitiveness of the tuna industry in Thailand. *British Food Journal*, 115(2-3), 328-341.
- Laosutsan, P., Shivakoti, G. P., and Soni, P. (2017). Comparative advantage and export potential of Thai vegetable products following the integration into the ASEAN Economic Community. *International Food and Agribusiness Management Review*, 20(4), 575-590.
- Rozana, N. M., Suntharalingam, C., and Othman, M. F. (2017). Competitiveness of Malaysia's fruits in the global market: Revealed comparative advantage analysis. *Malaysian Journal of Mathematical Sciences*, 11(S), 143-157.
- Suwannarat, P. (2017). Ascertaining the competitiveness of Thai exports to PRC. *Competitiveness Review*, 27(3), 275-299.